

**Bijlage bij Voortgangsrapportage Nationaal Plan Versterking Holocausteducatie**  
**Overzicht acties Nationaal Plan Versterking Holocausteducatie**  
**November 2025**

**Doelstelling I. Leraren beter in staat stellen om over de Holocaust te onderwijzen**

| <b>Actie</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Resultaat</b>                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Planning</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>A. Rijk en toegankelijk aanbod in lesmateriaal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ link Expertisepunt Burgerschap naar website 'Leren over de Holocaust'.</li> <li>➤ inzicht in behoeften van leraren.</li> </ul>                                                                                                                             | <p>Het zoekgedrag en de behoefte van leraren rondom lesaanbod is meegenomen in de peiling onder leraren.</p>                                                                                                                                                  | <p>Uit de peiling blijkt dat leraren weinig behoefte hebben aan nog meer aanbod in lesmateriaal Holocausteducatie. Wel zou het aanbod beter geclusterd kunnen worden. Met de CJP-projectsubsidie wordt hier een eerste stap in gezet door beschikbare extracurriculaire activiteiten op 1 plek zichtbaar en toegankelijk te maken.</p> |
| <p>B. Een kwalitatief hoogwaardig aanbod in lesmateriaal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ VWS onderzoekt welke veldorganisaties aan de slag willen met het toegankelijker en kwalitatief beter maken van hun lesmateriaal. OCW kan deze organisaties vervolgens koppelen aan programma-bureaus als Open Leermateriaal en Wikiwijs.</li> </ul> | <p>Gerealiseerd, zie verder onder II.H.<br/> Daarnaast loopt OCW breed een onderzoeksprogramma dat gericht is op het bevorderen van kennisgedreven, evidence-informed, gebruik van leermiddelen via een kwaliteitskader.</p>                                  | <p>n.v.t.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <p>C. Inzetten op het voeren van lastige gesprekken</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Subsidie schurende gesprekken loopt</li> <li>- Project 'Antisemitisme: voorbij vooroordelen' (Ceder I)</li> <li>- Project gastlessen (Ceder II)</li> <li>- Project professionalisering leraren (Ceder II)</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- 2022 - tot eind 2027</li> <li>- Eind 2024 - eind 2025</li> <li>- sept. 2025 – maart 2027</li> <li>- sept. 2025 – maart 2027</li> </ul>                                                                                                                                                        |
| <p>D. Nader onderzoek naar ondersteunings-behoeften</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>De peiling is afgerond en op 30 juni 2025 naar de Tweede Kamer gestuurd.</p>                                                                                                                                                                               | <p>Nieuwe actie: de CJP-projectsubsidie voor extracurriculaire activiteiten Holocausteducatie start per 1 januari 2026.</p>                                                                                                                                                                                                            |

**Doelstelling II. Kennis laten nemen van de Holocaust door bezoek aan authentieke locaties en het vertellen van authentieke verhalen, inzicht in aanbod en bereik op landelijk niveau**

| <b>Actie</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Resultaat</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Planning</b>                                                                                                                                                                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>E. Authentieke locaties bezoeken</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Verkenning kosten bezoek authentieke locaties</li> <li>➤ Structureel versterken educatiefunctie herinneringscentra, Nationaal Holocaustmuseum en Anne Frank Stichting</li> <li>➤ Monitor bereik brede herinneringssector</li> <li>➤ 4-jarige subsidieregeling 'Holocausteducatie en vergeten verhalen WOII'</li> <li>➤ Versterking impact studiereizen vrijwilligers- en professionele organisaties</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Uitgevoerd</li> <li>- vanaf 2025 structureel extra middelen beschikbaar gesteld</li> <li>- Project lerarenopleidingen</li> <li>- eerste periodieke monitor door WO2NET</li> <li>- opengesteld op 3 november 2025</li> <li>- pilot Stichting Sobibor</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- 2025 – 2026</li> <li>- Eind 2025. Wordt periodiek herhaald</li> <li>- Loopt tot en met november 2029</li> <li>- 2025 – 2026</li> </ul> |
| <b>F. Een ontmoeting met een persoonlijk verhaal</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Inzicht in extra inzet Landelijk Steunpunt Gast sprekers WOII-Heden (LSG) op vergroten van de bekendheid van haar aanbod</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                               | Onderdeel van de structurele subsidie van de LSG. Extra aandacht hiervoor in 2026                                                                                                                                                                                                                       | 2026                                                                                                                                                                            |
| <b>G. Impactanalyse</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Project bijzonder hoogleraar Marc van Berkel                                                                                                                                                                                                                                                            | 1 september 2024 – 1 september 2026                                                                                                                                             |
| <b>H. Kwaliteitsslag van het educatieve aanbod door de herinneringssector</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Project ontwikkeling kwaliteitsnormen                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2025 – 2026                                                                                                                                                                     |
| <b>I. Bezoek aan authentieke locaties stimuleren bij breed publiek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Wordt meegenomen bij verschillende acties, onder andere bij III.J.                                                                                                                                                                                                                                      | n.v.t.                                                                                                                                                                          |

**Doelstelling III. Versterken van het bereik van Holocausteducatie bij het algemeen publiek**

| <b>Actie</b>                                  | <b>Resultaat</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>Planning</b>                                                                                                      |
|-----------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| J. Campagne / aandacht voor herinneringsmaand | Campagne in 2024 en 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Jaarlijks in januari                                                                                                 |
| K. Werkconferentie Holocausteducatie          | Werkconferentie in 2024 en 2025                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Jaarlijks                                                                                                            |
| L. Online antisemitisme                       | Vanuit de projecten die uitgevoerd worden i.h.k.v. amendement Ceder c.s. 2025, wordt aandacht besteed aan (online) misinformatie en complottheorieën. Aan leraren worden handvatten geboden hoe om te gaan met deze mechanismen in de klas. Leerlingen leren hoe antisemitische complottheorieën kunnen ontstaan en doorwerken. Waar dat kan bij acties, blijven we een specifieke verbinding maken met online antisemitisme. | Zie onder I.C.                                                                                                       |
| M. Holocausteducatie bij aanpak spreekkoren   | Project Anne Frank Stichting<br>Dit project loopt al sinds 2016, in 2025 zijn 9 programma's uitgevoerd.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Voor 2026 staan er momenteel 11 programma's in de planning.                                                          |
| N. Inburgering                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Holocaust onderdeel van de eindtermen van het inburgeringsexamen Kennis Nederlandse Maatschappij gerealiseerd per 1 juli 2025</li> <li>- Ontwikkelen handreiking voor leraren inburgering</li> <li>- Pilot bezoek inburgeraars aan instellingen en musea</li> </ul>                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Afgerond</li> <li>- Uitzetten opdracht eind 2025</li> <li>- 2026</li> </ul> |